

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontfemen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

JAAR IN, JAAR UIT

Een familiekomedie in twee delen

1980
door

Gerd le Duc

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2015

Nr.3236

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste NEGEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel
www.sabam.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagformulier dat, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *JAAR IN, JAAR UIT* op te voeren moet de naam van auteur *GERD LE DUC* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2014/0220/031
ISBN- 978- 90-385-13119

© 2014 Toneelfonds J. Janssens/Gerd Le Duc
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Toneelfonds J. Janssens – Te Boelaerlei 107 – 2140 Bght Antwerpen
Tel 03 366 44 00 . Fax 03 366 45 01 . info@toneelfonds.be

PERSONAGES

(5 dames – 4 heren)

GUY HERTOGS: 58-65j, vader des huizes. Werkt al gans zijn leven als vuilnisophaler en telt af naar zijn pensioen. Cynisch, kort lontje en wat verzuurd door zijn job, maar vol geluksverwachting omdat zijn pensioen nakende is. Familieman. Zijn hobby is biljarten. Qua intelligentie moet hij onderdoen voor zijn huisgenoten, pogingen tot intellectueel woordgebruik gaan de mist in.

MONIQUE VAN MOL: 58-65j, moeder des huizes en huisvrouw. Levensgenieter, ambitieus, rad van tong, begaan met haar gezin. Zingt en schrijft liedjesteksten voor haar vrouwengroep met oudere dames: 'Moeders van moeders'. Dank zij een hitgevoelig nummer, wenkt een doorbraak. Ze beleeft de tijd van haar leven en hoopt dat het pensioen van Guy geen stokken in de wielen steekt.

WOUT HERTOGS: 30-40j, zoon. Ambitieuus, opvliegend en cynisch humoristisch. Een anonieme bediende, die via politieke weg naar erkenning hunkert. Bij de gemeenteraadsverkiezingen is hij lijsttrekker van 'Gemeentebelangen'. Als politiker komt hij stuntelig over: eigenlijk gaat dit boven zijn petje. Concurrent Tim Stevens, brengt Wouts potje geregeld tot een kookpunt.

KAAT DE BELDER: 26-38j, schoondochter en vrouw van Wout. Bescheiden carrièrevrouw. Verstandig, klasserijk. Zij is een succesvolle tv-journaliste met een kindervens. Ze heeft haar handen vol om Wout in te tomen.

ANKE HERTOGS: 23-30j, thuiswonende dochter. Levenslustige single, die niet op haar mondje is gevallen. Lerares. Haar motto is: pluk de dag.

TIM STEVENS: 32-43j, carrièremans die manager is van bekende muziekgroepen. Hij lanceert ook Monique haar groep: 'Moeders van moeders'. Stijlvol gekleed en charismatisch, vult altijd meteen de kamer en speelt de vriendelijkheid zelve. Maar eigenlijk is hij blasé en een manipulator van het ergste soort. Te pas en te onpas is hij met zijn iPhone 5s bezig. Concurrent van Wout bij de verkiezingen, als lijsttrekker van 'Onze dorpspartij'. Hij tracht Wouts familie in te palmen, om zo Wout onzeker te maken en hem op stang te jagen. Heeft (oprecht) een oogje op Anke, maar dat is niet wederzijds.

LAURA EVERMAN: 23-35j, overbuur, collega en beste vriendin van Anke. Girl next door met een hoek af. Zij ziet Tim helemaal zitten en gaat op jacht. Maar telkens ze met Tim praat, is ze net iets te enthousiast en verliest ze de controle over zichzelf. Het leidt tot geforceerde gesprekken vol misverstanden.

FLOR BIC: 58-65j, buurman en beste vriend van Guy. Hij is een schrijver die nog één keer wil uitpakken met een spraakmakend boek. Rustige, bezadigde en verstandige man. Manipulator. Weduwnaar en vriend aan huis bij de familie Hertogs. Het clubkampioenschap biljarten winnen, is een grote droom.

BLANKA WOJTYLA: 30-50j, Zij vult de scèneovergangen, door dienst te doen als toneelmeester. Ze doet dat in de rol van Poolse poetsvrouw van de familie Hertogs. Zo krijgt het publiek telkens nog een stukje toneel, als overgang tussen de scènes. Later in het stuk, wordt Blanka als personage geïntegreerd in het verhaal. Ze is een goedlachse en goed voorziene vrouw, die niet op haar mondje gevallen is. Ze spreekt gebroken Vlaams (u=oe ui=oi), waarbij soms woorden of zinsdelen door elkaar geklutst worden.

DECOR

Het decor is drieledig: centraal de woonkamer met een salonnetje, een eettafel en een computerhoekje. Achteraan is er een trap naar boven. Er zijn vier deuren: voordeur, badkamerdeur, keukendeur en tuindeur. De tuindeur links vooraan leidt naar het tweede decordeel: een bankje in de tuin of een veranda met twee stoelen (het moet een ruimte zijn, voor gesprekken met twee). Rechts vooraan in de woonkamer, bevindt zich de badkamerdeur die leidt naar het derde decordeel: de achterkant van de badkamerspiegel. De drie decordelen moeten apart belicht kunnen worden. In de woonkamer hangt een grote kalender, zodat het publiek bij het begin van elk tafereel kan zien welke datum het is. Blanka trekt tussen twee tafereelen in, telkens een blad af. Aan het begin van tafereel 2 en tafereel 10 doet Monique dit, vermits Blanka dan niet opkomt.

KLEDING

Iedereen heeft verschillende outfits nodig, want dit stuk speelt zich af in alle maanden van het jaar. Dit kan met eenvoudige kledijwissels (van trui naar hemd, van hemd naar T-shirt, ...). Er is nergens 'extreme' kledij nodig, zodat quasi alle outfits uit eigen klerkast kunnen geplukt worden.

KORTE INHOUD

Flor Bic zit in de herfst van een carrière als schrijver en wil nog één spraakmakend boek toevoegen aan zijn palmares: een reality-boek, naar analogie met het populaire concept van reality-tv. Flor is echter enkel geïnteresseerd, in wat er bij mensen onder de schil zit. Dus mogen de betrokkenen zelf niet weten dat hun doen en laten geregistreerd wordt. Om dit mogelijk te maken, overhaalt Flor zijn beste vriend Guy Hertogs, om een jaar lang undercover te gaan in diens eigen gezin. Het gezin Hertogs heeft het ideale profiel voor dit project. Alle gezinsleden staan immers voor een kruispuntjaar in hun leven: Guy gaat met pensioen, zijn vrouw koestert muzikale ambities en heeft zelfs een manager, zijn zoon gaat de politiek in, zijn schoondochter is een bekend tv-gezicht en zijn dochter en haar beste vriendin zijn single vrouwen op jacht. Ten huize Hertogs, loopt er ook nog een Poolse poetsvrouw rond. Een jaar lang gluren we zonder enige vorm van censuur naar een kleurrijke familie. Zelfs vanachter de badkamerspiegel...

EERSTE DEEL

TAFEREEL 1 : 26 december

(Zesentwintig december, laat op de avond. Flor en Guy zitten in de woonkamer aan tafel, omringd door lege bierflesjes. Ze hebben allebei te veel op. Flor wil Guy betrekken in zijn plannen voor zijn ultieme boek.)

GUY : Hoelang dat wij al vrienden zijn? Dik vijftig jaar, zeker.

FLOR : *(mijmerend)* Dik vijftig jaar gezworen kameraden, twee handen op één buik. Weet jij hoe uniek zoiets is, Guy?

GUY : Wat is 't, Flor: last van kerstmiskoorts? Volgens mij ben jij oud aan 't worden, ik heb eens gelezen dat bij mannen dan de vrouwelijke 'mormonen' los komen.

FLOR : *(Guy negerend)* Samen op de schoolbanken en in de jeugdbeweging. Schouder aan schouder als plechtige communicanten, getuige op elkaars trouw...

GUY : Zeg, stop er eens mee. Seffens krijg ik nog een 'krop sla' in mijn keel.

FLOR : *(Guy negerend)* Onvoorwaardelijk zijn wij elkaars steun en toeverlaat, waar of niet? Ik heb jou zelfs eens geld geleend, weet je nog? Je was straatveger en 't ging financieel wat moeilijk.

GUY : Dat is verdorie dertig jaar geleden, toen stond ik nog 'onder de ladder' bij de vuilkar! Maar ik ben op eigen kracht tot boven geklommen, 'hier in de archie'. Tot chauffeur zelfs. Dus waarom haal jij die oude koeien uit de 'goot'?

FLOR : *(staat recht, licht waggelend)* Luister Guy, ik zal 't maar toegeven. Ik ben hier aan 't slijmen omdat ik je een gunst wil vragen. Een vriendendienst.

GUY : Ja, ... daar zijn vrienden voor, dus ik luister: 'shoot me'.

FLOR : *(steunt op zetelleuning)* Dat jij binnenkort op pensioen gaat, heeft mij doen besluiten om ook te stoppen als schrijver. Maar ik wil eerst nog één spraakmakend boek schrijven, iets dat nog nooit gedaan is.

GUY : Je maakt me benieuwd.

FLOR : Wat er in een gezin gezegd wordt tussen de vier muren: dat wil ik weergeven in

een boek. Hetgeen buitenstaanders nooit te horen krijgen: dat interesseert me.

GUY : Ja, dat interesseert iedereen. Mensen kijken graag binnen in het leven van een ander. Zie maar eens naar 't succes van 'royalty-tv'.

FLOR : (*gaat zitten*) Inderdaad, reality-tv. Maar ik wil er geen camera's erbij, want dan laten mensen het achterste van hun tong niet zien. En 't is juist die dimensie dieper, die puurheid, die ik wil (*maakt overdreven snuifbeweging*) opsnuiven.

GUY : Wel Flor: dat is een schitterend idee. Maar eh... binnen een gezin, loopt er niet veel volk tussen van buitenaf. Ga jij je dan ergens 'infilteren'?

FLOR : Infilteren? Ah, infiltreren. Nee, dat is onmogelijk, want wie staat zo iets toe? Nee, nee. Wat ik nodig heb is hulp van binnenuit, hulp van een gezinslid die in mijn plaats alles registreert... (*kijkt indringend naar Guy*) Jij dus.

GUY : Ik? Waarom ik?

FLOR : Omdat jouw gezin het ideale profiel heeft voor dit project.

GUY : Oh ja?

FLOR : (*staat recht, waggelend*) Absoluut, iedereen staat voor een kruispuntjaar. Jij gaat bijna op pensioen, je vrouw heeft een zanggroep en wilt doorbreken, je zoon Wout doet mee aan de verkiezingen en noem maar op.

GUY : En ons Anke dan? Mijn dochter is toch niks speciaals? Gewoon een lerares.

FLOR : (*kwijlt*) Hola: een knappe, single lerares. Dat is zeker iets speciaals, geloof me. Wie weet zijn we getuige van een brok romantiek. (*te enthousiast*) Of een paar pikante scènes. (*herpakt zich*) Ik bedoel, babbels: sprankelende babbels. Want dinges, Ankes beste vriendin Laura, is ook single. Wat die tegen een zeggen, dat moet de moeite zijn. En jouw schoondochter Kaat, is een tv-journaliste. Perfect om op grotere schaal de aandacht te trekken. (*gaat zitten*)

GUY : Misschien is ze binnenkort zwanger. Onze Wout zei dat ze aan 't proberen zijn.

FLOR : (*bedenkt*) Dat zou fantastisch zijn, zo'n verhaallijn over een zwangerschap. Zeemzoet en veel dramatisch potentieel, daar kicken vrouwelijke lezers op.

GUY : En wat wil je nu eigenlijk dat ik doe?

FLOR : (*kijkt rond of niemand hen kan horen, neus aan neus met Guy. Fluisterend, mysterieus*) Jij gaat undercover in de interne keuken van je eigen gezin.

GUY : (*dom, fluisterend*) Veel interessants wordt er in ons keuken nochtans niet verteld.

FLOR : (*fluisterend*) Ik bedoel gesprekken over de interne keuken.

GUY : (*dom, fluisterend*) Maar wij babbelen nooit over ons keuken. Enfin ja, soms wel. Als we er een nieuwe nodig hebben, bijvoorbeeld.

FLOR : Soms hé Guy, snap ik niet hoe dat jij door de examens van de vuilkar geraakt bent. Hier, kijk. (*haalt gsm boven*) Dit is een afluister toestel, dat er exact uitziet als jouw gsm. Dat ding kan je dus laten rondslingeren, zonder dat het opvalt. Je mag dat zelfs in je broekzak laten zitten, want dat toestel registreert haarscherp. Zo worden alle gesprekken hier, automatisch opgenomen en naar mijn computer gestuurd.

GUY : Hola zeg, wat ze tegenwoordig allemaal uitvinden.

FLOR : En ik heb nog twee extra toestellen die je elders in huis kunt leggen, zodat we niks van de gesprekken missen. Je ziet, veel moeite kost het allemaal niet.

GUY : (*staat recht, zwijmelend*) Tja. Dat klopt allemaal wel, maar ik weet niet of dat...

FLOR : (*onderbreekt, manipulerend*) Jij vond dit een schitterend idee, waar of niet?

GUY : Euh... ja.

FLOR : Zou het dan niet spijtig zijn, dat door jouw schuld alles in 't water valt?

GUY : Ja, dat wil ik nu ook niet op mijn geweten hebben. Maar kunnen we iedereen zijn leven zomaar 'in de openbaring' brengen?

FLOR : Uiteraard vraag ik voor publicatie, iedereen zijn toestemming. Bovendien: je moet dit niet gratis doen.

GUY : Ik word daar voor betaald, of wat?

FLOR : Ieder personage uit het boek, deelt in de auteursrechten. Als het een bestseller wordt, valt er een schone cent te verdienen, voor allemaal.

GUY : Dat lijkt mij een heel schoon aanbod. Een betaalde vriendendienst, eigenlijk.

FLOR : Helemaal juist beschreven. Wat denk je, maatje: doe je mee?

GUY : Ik doe mee, Flor. (*handdruk met Flor*) Spannend, wanneer beginnen we?

FLOR : (*terug neus aan neus aan tafel*) Binnen vijf dagen, op oudejaarsavond. Weet je wat? We schrijven een speech, waarin we iedereen succes wensen met hun doelen. Jij leest die voor en dat kan al direct pittige conversaties opleveren.

GUY : Fantastisch. Dat kan ik trouwens goed, speechen. Ik stop er altijd wat zelf uitgevonden humor in, dat heeft iedereen graag.

FLOR : Guy, wij gaan geschiedenis schrijven. Dit wordt een ongelooflijk boeiend jaar.

GUY : Jaar?

FLOR : Jaar ja, want we gaan door met afluisteren tot op kerstavond. Een perfect, warm eindpunt. Dan hebben we bijna een heel jaar rond, van oudjaar tot Kerstmis.

GUY : Jaar in, jaar uit.

FLOR : Dat is... (*bedenkt*) maar dat is verdorie de ideale titel voor dit boek: 'Jaar in, jaar uit'. Geniaal! Soms hé Guy, kan jij echt straf uit de hoek komen. Er zit begot meer in dat hoofd van jou, dan men denkt.

GUY : Ik weet het, Flor, maar de mensen zien dat niet, hé. Die 'schatten mij altijd onder'.

FLOR : Ik niet, jongen, absoluut niet. Kom, laat ons klinken op: 'Jaar in, jaar uit'! (*Ze klinken.*)

(Licht uit, harde feestmuziek)

TAFEREEL 2 : 31 december

(Oudejaarsavond. Woonkamer verlicht, badkamer en veranda/tuin gedimd licht. Muziek speelt door. De acteurs komen al dansende op met hun glas in de hand en wat versnaperingen die ze op tafel zetten (Monique, Wout, Kaat, Anke, Flor en Laura). Het licht wordt gedimd en de muziek stiller gezet, maar iedereen blijft dansen. Licht aan in de badkamer. Guy oefent voor de spiegel zijn speech. Hij heeft een pen in de hand om de laatste aanpassingen te doen. In de woonkamer zien we gedurende heel de speech, de dansende schaduwen.)

GUY : (*legt even zijn haar goed, zodat het meteen duidelijk is dat hij voor een spiegel staat. Hij is dronken maar verstaanbaar*) Beste familie en vrienden. Oudejaarsavond is zo 'n moment om eens terug te blikken op de toekomst. Daarom strek ik mijn nek vol 'rijshalzing' uit naar het nieuwe jaar en wil ik jullie van alles toewensen. Om te beginnen mijn vrouwelijke wederhelft, ons Monique.

(Monique danst naar de voorgrond en wordt apart belicht. Ze danst in de lichtkegel, zolang er over haar wordt gesproken)

Jouw muziekgroep ‘Moeders van moeders’ is jouw grote passie. Ik wens dat je met jouw groep dit jaar kunt ‘uitbreken’.

(Monique terug in 't feestgewoel, Wout in de spot)

Wout, mijn dierbare zoon. In jouw agenda staan de gemeenteraadsverkiezingen met stip aangeduid. Of is 't met een rood bolletje? *(tegen zichzelf, grinnikend en noterend)* Schitterend, Guy: stip, bolletje. Dat noemen ze pas humor met een grote ‘k’. *(speech verder)* Wout, mijn stem krijg je en ik wens jou een groot ‘elekdoctaart’. Want als jij burgemeester wordt, zal ik een heel fiere burgervader zijn.

(Wout weg, Kaat in spot)

Genoeg over jou: ik geef nu een beurt aan jouw ‘geteerde beminde’ vrouw. Beste Kaat, jouw tv-carrière scheert hoge ‘bergtoppen’. Jij bent de beste van al de ‘journalitici’ die ik ken. Ik ben trots op zo’n beroemdheid in ons middelpunt van de belangstelling, maar waar ik nog trotser op zou zijn is... een rond buikje. Een man die op pensioen gaat, hoort bompa te zijn. Dus ik zou zeggen: sesamzaad, open u.

(Kaat weg, Anke in spot)

Dan hebben we nog mijn liefvallige dochter Anke. Jij hebt een goede job als lerares, dus kan ik je maar één ding toewensen: een goed lief. Pas op, de traditie van de vaderlijke goedkeuring wil ik wel in ere houden.

(Anke weg, Laura in spot)

Jouw beste vriendin, ons buurmeisje Laura, wens ik juist hetzelfde toe. Ik hoop dat Cupido met zijn pijl, in jullie allebei schiet.

(Laura weg, Flor in spot)

Flor, mijn beste vriend. Ik wens dat jouw grote droom uitkomt, namelijk het kampioenschap winnen van onze biljartclub ‘Stoten of trekken’. Zelf heb ik al drie keer gewonnen en ben ik dus ‘scheepsrechter’, zoals ze zeggen. Het is nu dus aan jou. Voor mezelf tenslotte, is de grote dag in zicht: mijn pensioen. Beste familie en vrienden: dat wordt de start van de mooiste jaren van mijn leven, te midden van de mensen die ik bijzonder graag omring: jullie. Dank je. *(evalueert zichzelf in spiegel)* Schoon gezegd, oude jongen. Sterk. *(controleert of zijn af luister-gsm aanstaat.)*

(Tegelijkertijd zwelt de muziek aan en wordt de woonkamer met dansende mensen verlicht. Guy komt vanuit de badkamer de woonkamer binnen en kijkt op zijn horloge. Het blijkt bijna twaalf uur te zijn. Doordat iedereen lichtjes beschonken is, zijn de gesprekken niet echt van een hoog niveau.)

(kijkt naar horloge, schrikt) Mannekens, ’t is verdorie al één voor twaalf. Wat vliegt de tijd, zeg. Heeft iedereen een glas? Laura, schenk nog eens in bij Flor. Komaan, rap. ’t Nieuwe jaar wacht niet.

(Iedereen zenuwachtig, snel na elkaar)

MONIQUE : Nog twintig seconden. Goed dat we ons horloges gelijk hebben gezet.

FLOR : Vijftien seconden.

LAURA : Aftellen. *(kijkt naar horloge)* Tien, negen, acht...

ALLEN : ...zeven, zes, vijf, vier, drie, twee, één, *(door elkaar)* Gelukkig Nieuwjaar, beste wensen, een goede gezondheid...

(iedereen wenst elkaar Nieuwjaar)

MONIQUE : *(op voorgrond, leest een sms)* Oh, hoe lief.

GUY : Van wie is dat? (*wil mee kijken*)

MONIQUE : (*trekt weg*) Van Tim Stevens, onze manager van 'Moeders van moeders'.

Hij stuurt me zijn beste wensen. Voor jou ook, trouwens.

GUY : Dat zal wel. En geeft hij mij ook drie x x x-jes? Die omhoog gevallen manager denkt gewoon dat er geld te rapen is met jouw groepje. Lief, pfff. Jij bent toch naïef. Zo'n gasten zijn nooit lief. Het zijn haaien, allemaal.

MONIQUE : (*met dubbele tong*) Die 'haai' gelooft tenminste in mij. Het zou deugd doen als jij dat ook deed. Jij bent geen haai maar een een een ...platvis! Jij bent nooit enthousiast over mijn componeerwerk, nooit geef jij een complimentje.

GUY : Jij huppelt toch ook niet dartel in 't rond als ik win met biljarten?

MONIQUE : (*raast door*) Och jong, weet je wat het is: mijn groepje kan jou niks schelen. Jij ziet in mij alleen een huisvrouw. Als jouw eten er maar staat en jouw was gedaan wordt. Ik ben jouw slavin!

GUY : Wat krijg jij nu, zeg? Is 't weer van dat: teveel 'cavia' gedronken?

WOUT : (*voorzichtig*) Cava.

GUY : (*sist*) Bemoei je niet!

MONIQUE : Je zou beter trots zijn op een vrouw die iets wil bereiken. Maar ja, jouw enige ambitie is jouw zoveelste 'biljartschampioenkap' winnen.

FLOR : (*wil situatie ontmijnen, vrolijk*) Wel Monique, als ik dat kampioenschap eindelijk eens zou winnen, dan ga ik ga te voet naar Lourdes. (*bedenkt*) Nee, pakt Scherpenheuvel.

(*Guy en Wout lachen tussendoor mee*)

Komaan, dat is toch geen verkeerde ambitie? Oké, ik zou liever uitblinken op de Olympische Spelen, maar ik spring och arme maar een halve meter hoog en bij de honderd meter moet ik halverwege uitgeput opgeven. (*lacht*) En turnen is ons ding ook niet, hé Guy? Zie je ons al hangen aan de ringen?

GUY : Of de bok 'bespringen'.

WOUT : Of een achterwaartse salto op de balk.

GUY : Ja, een dubbele 'fik-fak'.

FLOR : Hoor je het, Monique? Voor ons is helaas het hoogst haalbare, kampioen

worden bij onze biljartclub ‘Stoten of trekken’.

MONIQUE : Hou je hier buiten, Flor. Dit gaat dieper.

FLOR : *(nog steeds vrolijk)* Dieper dan ‘stoten’?

MONIQUE : *(kordaat)* Flor!

FLOR : Oké, ik zal mij terug ‘trekken’. *(gniffelt)*

MONIQUE : Het enige dat jou nog drijft in wat je doet, is dat het bijna gedaan is.

GUY : Denk jij nu echt dat dat zo tof is, met een vuilkar rondbollen? Langs je eigen huis rijden om de vuilbak leeg te maken: plezant. Daar kan je nogal mee uitpakken onder vrienden in ’t café. Is ’t dan niet normaal dat ik uitkijk naar mijn pensioen?

MONIQUE : Oh God: jij altijd thuis. Wat ga jij hier godganse dagen doen?

FLOR : *(wil spanning breken)* Hij kan al beginnen met zelf de vuilbak buiten te zetten.

ALLEN : Hahaha...

(gelach dat uitsterft, wanneer men het gezicht van Monique ziet)

GUY : *(kwaad)* Komaan Monique, hou het eens gezellig, zeg. ’t Is Nieuwjaar. Feest.

MONIQUE : Feest maar alleen verder, ik ga slapen. Ik ben trouwens verdronken... allee, teveel geschonken. Sorry... Zalig Kerstmis iedereen. *(af naar boven)*

ALLEN : *(door elkaar, gespeeld vrolijk maar onwennig)* Gelukkig Nieuwjaar, goede gezondheid Monique, happy new year, slaapwel, ...

WOUT : *(de sfeer is verpest, geforceerde poging tot enthousiasme)* Allee. Feesten dan maar, zeker? We doen ze nog eens vol, nog een rondje cavia, hahaha.

GUY : Kop toe, Wout.

WOUT : Komaan, pa. Je zei het zelf, ’t is feest. Let’s dance! *(doet dansmove zonder muziek, geen reactie, korte stilte)*. Euh, goed... Ik ga even naar... de keuken. Een hongertje. Nog iemand zin in een knabbel?

FLOR : Ja, breng maar iets mee.

WOUT : Zoet of zout?

FLOR : Pakt maar iets zout. Chips. Met paprika.

WOUT : Oké. *(naar keuken, draait zich om. Poging tot humor)* Geel, groen of rood?

FLOR : Eh?

WOUT : De pa.. paprika. Laat maar zitten. Paprika chips dus, ja. *(af in keuken)*

FLOR : *(gaat naast Guy staan)* A propos, had jij geen speech voorbereid?

GUY : *(tussen zijn tanden, sissend)* Kop toe, Flor!

FLOR : *(fluisterend)* Sorry, ik weet ook wel dat de avond niet verloopt zoals gehoopt, maar hij heeft wel al schitterend materiaal opgeleverd voor ons boek.

GUY : Alstublieft, zeg.

(licht uit, behalve spotjes op de afluisteroestellen)

TAFEREEL 3 : 12 februari

(De acteurs hebben al zoveel mogelijk glazen en flessen meegenomen. We zien nu Blanka, de Poolse werkvrouw, verder opruimen. Ze doet dit in versneld tempo zoals in een stomme film (bv Chaplin). Dit wordt ondersteund door de typische pianomuziek uit die films. Als Blanka af is, komt Anke van de trap en gaat naar de badkamer. Grimassen voor de spiegel, gezicht in juiste plooi leggen, gebit controleren, lach checken. Ondertussen zit Monique aan tafel met een laptop, een liedjestekst te schrijven. In deze scène kan het publiek proeven, van een creatief proces: het ontstaan van een flard liedjestekst.)

MONIQUE : Eens zien wat we al hebben. 'Diepvriestemperaturen, ijskristallen ruit. Gekuch bij wintervuren, rode kool of spruit. Bal der grauwe luchten, donker leidt de dans. Stop ons geklaag en zuchten, geef de zon een kans.' *(twijfelt, Anke komt binnen)* Willen mensen dit wel horen? Daar word je depressief van.

ANKE : Depressief? Van jouw liedjestekst?

MONIQUE : Tja, ik laat mij te veel inspireren door het sombere weer van de laatste maanden, denk ik.

ANKE : Zwijg stil. Ik snak ook naar de lente, fluitende vogeltjes en kwakende kikkers. Terug kleuren, fleurige bloesems. Daar pak ik zelfs de muggen graag bij.

MONIQUE : *(glimlacht, denkt na)* Dat is waar, die prikjes wegen niet op tegen... maar dat is 't. Merci Anke: nu weet ik waar ik met dit liedje naartoe moet. De overgang van winter naar lente: dat willen de mensen horen.

ANKE : Hé?

MONIQUE : Niets. Ga nu maar, ik heb werk te doen.

ANKE : Ik moet mijn boterhammen nog maken.

MONIQUE : Hier is geld voor koffiekoeken, je hebt ze verdiend. Daag. (*Zet Anke buiten en kruipt achter haar computer, nadenkend en tikkend*) Dag vogels welkom terug, de kikkers doen weer kwaak. Er prikt zowaar een mug, ...

GUY : (*Komt van de trap met slaapkop en pikt toevallig geeuwend in*) Amai, ik heb nog vaak.

(*Monique schrikt*)

Zeg, waarom heb je mij niet wakker gemaakt? Ik moest al meer dan een uur met mijn vuilkar aan 't bollen zijn.

MONIQUE : Oh God, los vergeten. Sorry, ik was bezig. Een tekst...

GUY : (*kijkt naar zijn gsm*) Verdorie, al zeven oproepen gemist.

MONIQUE : Eigen schuld: je zet hem altijd op stil, omdat je niet gestoord wil worden. Daarbij, gewoonlijk ligt die gsm toch naast het bed en gaat het wekalarm af?

GUY : Ik had de verkeerde bij, ik bedoel... ik was hem beneden vergeten. (*naar gsm kijkend*) 't Is niet waar, hé. De grote baas heeft ook al twee keer gebeld.

MONIQUE : Oei, 't groot vuil.

GUY : Ja, lach maar. Die is in staat om die uren van mijn pensioen af te trekken.

MONIQUE : Hoe doen ze dat? Moet jij dan de laatste twee uren voor jouw dood terug gaan werken, of wat?

GUY : Ja, maak me maar belachelijk. Dju Monique. Kon jij mij nu niet oproepen?

MONIQUE : Sorry. Ik was gefocust op mijn werk hier.

GUY : (*gaat kijken*) Een nieuw liedje? (*leest*) ...de kikkers doen weer kwaak. Er prikt zowaar een mug. Daar moet nog iets achter, zeker?

MONIQUE : Ja, zoiets als: weer lente in het land. Maar dat rijmt niet op kwaak.

GUY : (*zoekt mee*) Eens denken... ah! Weer lente in het land en 't strand ligt vol met zand.

(*ziet het afkeurende gezicht van Monique*)

Nee? Het is hier zo plezant, alle stoelen aan de kant. Ook niet? Of alle kikkers aan de kant, hahaha.

MONIQUE : Dat is 't.

GUY : Hé?

MONIQUE : Dag vogels welkom terug, hoi kikker aan de kant. Er prikt zowaar een mug, weer lente in het land.

GUY : (*schamper*) Hoi kikker, dag vogels. Precies of wij zeggen goedendag aan al die beesten. (*staat aan veranda/tuin*) Dag vogel, wat is 't: weer buiten gevlogen? Hahaha. Hoi kikker. Was jouw kop vroeger niet dikker? (*dichtend*) Wat een bloesemfestival, wat een kleurenpalet. Ik voel kriebels overal, bij dit zonneshijnballet. Zeg nu zelf: dat is toch flauwekul. Bon, ik ga werken. (*legt gsm op kast, roept na*) Vergeet de vuilbak niet buiten te zetten, hé. (*af*)

MONIQUE : Merci Guy, merci. (*typt*) Bloesemfestival. (*bel gaat*) Zonneshijnballet. (*doet open*) Dag, Flor.

FLOR : Wat is 't? Heeft Guy zich verslapen? Ik zag hem lopen.

MONIQUE : Ja, wakker niet gehoord. Wat nieuws? Oh, dat is juist: wij hadden afgesproken om het pensioenfeest van Guy voor te bereiden.

FLOR : Gelukkig zag hij mij niet of hij had zich afgevraagd wat ik hier kom doen, terwijl hij gaan werken is.

MONIQUE : (*droog*) Daar zou ik mij wel uitpraten. Ik zou simpelweg zeggen dat wij een affaire hebben.

FLOR : (*doet mee*) Sterke uitvlucht. Maar zou hij dat geloven?

MONIQUE : Als een mens een leugentje om bestwil al niet meer gelooft.

FLOR : Dat is waar. (*kijkt naar de tekst op computer*) Schone tekst met een goede invalshoek: de herboren natuur. Hoe heet het liedje?

MONIQUE : Ik heb nog geen titel. (*bedenkt*) 'Herboren'. Dat is de perfecte titel, merci.

FLOR : Euh... graag gedaan.

MONIQUE : De herboren natuur, daar moet het refrein ook over gaan. (*zingt nadenkend*) Alles herboren, kijk spelende kinderen. Nanananana...

FLOR : (*denkt mee*) Levensvuren gloren...

MONIQUE : Perfect! Dank je wel, meneer de schrijver. (*denkt hardop*) Spelende

kinderen, zinderen, hinderen... vlinderen, ja. We kunnen weer vlinderen. (*leest snel na*) Alles herboren, kijk spelende kinderen, voel 't levensvuur gloren, we kunnen weer vlinderen. Dat krijgt hier helemaal vorm. Ik bel Tim Stevens, mijn manager. Dit zal hem zeker interesseren.

FLOR : Heb je het al gehoord? Tim is kandidaat bij de gemeenteraadsverkiezingen.

MONIQUE : Dat meen je niet. Op de lijst 'Gemeentebelangen' van onze Wout?

FLOR : Nee, hij is lijsttrekker van 'Onze dorpspartij', een lijst met veel prominenten.

De populaire burgemeester duwt deze lijst, dat gaat stemmen opleveren.

MONIQUE : Oei, dat zal niet goed vallen bij Wout. Hij dacht dat de oude burgemeester niet meer zou opkomen.

FLOR : 't Zal hem vooral niet aanstaan dat jouw manager zijn concurrent is, denk ik.

MONIQUE : Het één heeft niks met het ander te maken. Een appel hangt toch ook niet aan een perenboom.

FLOR : Dat klopt. (*nadenkend*) Al snap ik het verband niet direct. Ben je van plan om Tim uit te nodigen voor Guy zijn pensioenfeest?

MONIQUE : Ja, Tim zal hier nog veel over de vloer komen, dus is dit een ideale aanlegenschap om het ijs te breken.

FLOR : Als Wout hem hier ziet, zal 't ijs rap gebroken zijn. (*bedenkt*) Niet slecht voor mijn boek.

MONIQUE : Wablief?

FLOR : Ik zei dat 't ijs rap gebroken zal zijn. Hartelijk zal het er tussen Tim en Wout niet aan toe gaan.

MONIQUE : Dat loopt wel los. Ik ga Tim eens bellen, zie. Voor mijn nieuw liedje.

(*de bel gaat*)

Doe jij even open, Flor?

FLOR : (*naar deur*) Geen probleem. Ah, dag Wout. Hoe is 't, jongen?

WOUT : Goed, dank je. En met jou?

FLOR : Goed, goed. (*Lacht*) Dat antwoorden mensen nu eens altijd, nietwaar? 'Hoe is 't? Goed.' Het meest standaard antwoord dat er op die vraag bestaat.

WOUT : 'Hoe is 't?' is dan ook de meest standaard vraag die je kunt stellen.

FLOR : Ja, dat is waar. Nogal een weer trouwens, hé?

WOUT : Inderdaad, het mag gaan beteren.

FLOR : En dat is in een modaal gesprek altijd het volgende onderwerp: het weer. Straf dat mensen dezelfde gewoontes onbewust van elkaar overnemen.

WOUT : Daar wil ik als politieker komaf mee maken: clichégesprekken. Ik wil van de mensen horen wat er echt in hun omgaat. Met wie is ons moeder aan 't bellen?

FLOR : Met Tim, haar manager. Ze heeft een nieuw liedje.

WOUT : (*kwaad*) Tim Stevens, de nagel van mijn doodskist?

FLOR : Die Tim, ja. Ik heb gehoord van zijn politieke ambities.

WOUT : En dan nog de oude burgemeester voor zijn kar spannen, de gluiperd.

FLOR : Strategisch wel goed gezien, zo'n populaire figuur levert een pak stemmen op.

WOUT : Geloof me, hij zal nog bloeden. Die manager van kust mijn voeten.

MONIQUE : (*staat ondertussen vlak achter Wout, kordaat*) En toevallig ook die van 'Moeders van moeders'. Maar vertel eens: Hoe is 't met jou?

WOUT : Goed. En met jou?

MONIQUE : Kan niet beter, ondanks het weer.

WOUT : Ja, dat mag gaan beteren.

FLOR : Clichéman, ging jij niet zeggen wat er echt in jou omgaat? Bon, ik kom later wel eens terug. Ik laat moeder en zoon beter alleen.

MONIQUE : Nee, nee: hier blijven. Wout is hier om het feest mee voor te bereiden. We zijn compleet nu, want Anke is niet vrij.

FLOR : Oh. Oké dan. (*gaat zitten*)

WOUT : (*pruttelt tegen*) Luister eerst eens, moeder. Ik vind het niet oké dat...

MONIQUE : (*kordaat*) Ga zitten. Bon, eerst de gastenlijst. De collega's van Guy moeten we niet vragen want er is een apart afscheidsfeest op zijn werk.

FLOR : Zijn gouden horlogefeestje.

WOUT : Gouden horlogefeestje?

FLOR : (*staat recht, in sneltempo uitbeeldend*) De apotheose van dat feest, is het openmaken van het afscheidscadeau: een reusachtig pak. Weet je wat daar in zit? Een vuilcontainer. Het feestvarken doet die klep open en vindt een grote ingepakte vuilbak. Daar steekt een grijze vuilzak in en weet je wat het volgende is? (*klepgebaar met handen*) Een pedaalemmer, met een strik rond.

Daarin steken nog twee pakjes, waaronder een wekker zonder wekfunctie.

WOUT : Wekker zonder wekfunctie?

FLOR : Een ludiek grapje onder collega's. Die wekfunctie is gedemonteerd, omdat hij als gepensioneerde niet meer gewekt moet worden. Geestig, hé? Maar het echte cadeau zit in het kleinste pakje: het gouden horloge.

WOUT : Jij weet dat allemaal nogal in detail.

FLOR : Guy heeft mij dat zelf verteld, ze doen elke keer hetzelfde. Het is een concept van hun commandant en die vindt dat een onverslijtbare formule. Want elke gepensioneerde verwacht iets anders, een echte verrassing. Dus als 't weer hetzelfde is, is het pas echt een verrassing.

MONIQUE : Belachelijke vertoning. Maar bon, de gastenlijst. Geen collega's dus.

WOUT : Dan zijn het de mensen van oudejaarsavond. De familie plus Flor plus Laura.

MONIQUE : Plus Tim.

WOUT : Wat?

MONIQUE : Hij is mijn manager en geeft ons groepje alle kansen. Als wederdienst wil ik hem eens uitnodigen op een familiefeest.

WOUT : (*kwaad*) Maar hij is mijn politieke tegenstrever en hij draait mij loeren van hier tot ginder. Naast de oude burgemeester heeft hij ook dorpsfiguur Ward De Smet op zijn lijst gezet, de gepensioneerde kolonel.

FLOR : (*gniffelend*) Die staat op een strijdersplaats, zeker?

WOUT : Lach er nog wat mee. Moeder, komaan zeg: ik wil Tim hier niet zien.

MONIQUE : (*kordaat*) Als jij burgemeester wilt worden, moet je leren met iedereen overeen te komen, ook met diegene die je niet graag hebt. Speel op dat feestje maar toneel. Dat is dan ineens een goede repetitie voor de geacteerde vriendelijkheid, die je tijdens de campagne zult moeten etaleren.

WOUT : Maar moeder, ik...

MONIQUE : (*kordaat*) Einde discussie. Volgende punt.

FLOR : Amai Wout, jij laat je gemakkelijk onder tafel klappen. Dat belooft niet veel soeps voor de verkiezingsdebatten.

WOUT : 't Is al goed, Flor. Wees maar gerust, zo rap gooi ik de handdoek niet in de ring. Die handdoek gebruik ik liever om mijn tegenstanders af te drogen.

MONIQUE : (*wil voort vergaderen*) Goed, volgende punt...